Пралетарыі ўсіх краін, яднайцеся!

ЗВЯЗДА

2 мая 1991 г. ЧАЦВЕР

Газета выдаецца са жніўня 1917 года

Орган Цэнтральнага Камітэта Камуністычнай партыі Беларусі, Вярхоўнага Савета і Савета Міністраў Беларускай ССР

№ 86 (21614)

Цана 10 кап.

МАЙ ТРЫВОГІ НАШАЙ

Не веснавое сонца, якое выглянула пасля праліўных дажджоў, не традыцыйная разнарадка—шчырая трывога за лёс краіны прывяла на гэты раз на Красную плошчу дзесяткі тысяч жыхароў сталіцы. Першамай зноў набыў першапачатковы сэнс—свята працы, барацьбы за эканамічныя правы і сацыяльныя гарантыі.

Па закліку Маскоўскай федэрацыі прафсаюзаў і Асацыяцыі свабодных прафсаюзаў МАККІП з самай раніцы збіраліся ў розных месцах горада калоны дэманстрантаў, каб сказаць рашучае «не» беспрацоўю, спекуляцыі, росту цэн, выказаць салідарнасць з няпростымі цяперашнімі клопатамі мільёнаў масквічоў.

Выгляд галоўнай плошчы сталіцы—зусім не пампезнаўрачысты. Прыкметна менш стала пышнасці, змяніліся прывычныя транспаранты. Паскрамнеў фасад ГУМа: пано з пажаданнямі міру і шчасця, поспехаў у працы. Другое пано, на будынку Гістарычнага музея, абвяшчае, што «ў адзінстве — наша сіла». Няма ранейшай маляўнічай мазаікі на Крамлёўскай сцяне.

Эканомія? На жаль, не. На крыху падноўленае ўбранне плошчы і бліжэйшых да яе кварталаў, транспаранты ўздоўж галоўных магістраляў сталіцы патрачана амаль удвая больш, чым у мінулым годзе. «Што тут дзіўнага?— сказалі нам у «Масграфармленні». — Рэзка падскочылі цэны на матэрыялы, падаражала тэхніка». І тут, як відаць, праяўляюцца новыя эканамічныя рэаліі.

Па-іншаму выглядаюць сёння святочныя трыбуны. На галоўнай трыбуне Маўзалея — Прэзідэнт СССР М. С. Гарбачоў, Старшыня Вярхоўнага Савета СССР А. І. Лук'янаў, старшыня УКП У. П. Шчарбакоў. Запрошаны сюды кіраўнік расійскага парламента Б. М. Ельцын аказаўся ў гэтыя дні далёка ад Масквы— у Кузбасе, дзе вірують страсці, а старшыня Массавета Г. Х. Папоў устрымаўся ад удзелу ў мітынгу, як ён заявіў, «па палітычных меркаваннях».

На Красную плошчу прыйшлі віцэ-прэзідэнт СССР Г. І. Янаеў, намеснік Генеральнага сакратара ЦК КПСС У. А. Івашка, першы сакратар ЦК Кампартыі РСФСР І. К. Палазкоў, першы сакратар МГК КПСС Ю. А. Пракоф'еў, іншыя дзяржаўныя і палітычныя дзеячы.

Тут жа тыя, хто мае намер звярнуцца да прысутных з прамовай. Па абодва бакі Маўзалея — госці: ветэраны працы, народныя дэпутаты, кіраўнікі дыпламатычных місій у Маскве.

10.00. Старшыня МФП М. Шмакаў адкрывае першамайскі мітынг. Толькі кансалідацыя ўсіх канструктыўных і сапраўды дэмакратычных сіл, народная згода і адзінства дзеянняў, падкрэсліў ён, могуць вывесці краіну з крызісу. Толькі салідарнасць працоўных можа процістаяць спробам ушчаміць іх правы. Мы выйшлі на гэты мітынг, каб сказаць аб сваіх патрабаваннях і праблемах, каб абараніць сябе і свае сем'і ад нястрымнага росту цэн і бяздумных кіраўніцкіх рашэнняў. Мы — за радыкальную эканамічную рэформу пры захаванні сацыяльных гарантый. Ва ўмовах рынку самы высокі кошт павінна мець праца.

Адзін за другім падыходзяць да мікрафона старшыня УКП У. Шчарбакоў, токар завода «Барацьбіт» П. Данілін, старшыня прафкома Маскоўскага акадэмічнага тэатра сатыры, народная артыстка РСФСР В. Аросева, старшыня АСП Б. Фёдараў, старшыня НФПР І. Клачкоў і іншыя. Іх выступленні прама перагукаюцца з лозунгамі, якія ўзвышаюцца над калонамі. Гучаць трывога і неспакой за будучыню Саюза, правы чалавека працы. «Шлях да прагрэсу — рабочая салідарнасць і грамадзянская згода, а не канфрантацыя і кроў!», «Мы моцныя, калі разам!», «Так — прадуманай і эфектыўнай праграме выхаду з эканамічнага крызісу! Не — кабальнай падатковай палітыцы!»...

Завяршаюцца выступленні, і ўдзельнікі мітынгу прымаюць рэзалюцыю. У ёй заяўляецца аб падтрымцы сумеснай заявы «дзесяці», гатоўнасці ў складанай эканамічнай і палітычнай абстаноўцы цвёрда стаяць на пазіцыях абароны інтарэсаў працоўных, дабівацца ад заканадаўчай і выканаўчай улады энергічных дзеянняў, накіраваных на выхад з эканамічнага крызісу.

Не гучала на гэты раз над Краснай плошчай тысячагалосае «Ура!» Спакойны і дзелавы настрой прысутных — адказ тым, хто спрабаваў выкарыстаць свята ў сваіх палітычных мэтах, навязаць прафсаюзам неканструктыўныя патрабаванні.

Рэпартаж з Краснай плошчы вялі карэспандэнты ТАСС.

ВЯСНА НАДЗЕЙ І ЧАКАННЯЎ

Першамайская маніфестацыя ў рэспубліцы

Фотарэпартаж з плошчы імя Леніна ў Мінску аб святкаванні Першамая вялі спецыяльныя карэспандэнты «Звязды» Мікалай АМЕЛЬЧАНКА і Яўген ПЯСЕЦКІ.

Як усё ж многа добрых пачуццяў абуджае Першамай! Гэта зразумела: прадзеды і ўнукі выраслі ўжо пад абаяннем звонкага свята вясны, абнаўлення, светлых надзей. Цяпер трэба прывыкаць і да новых фарбаў, таму што міжволі да ўрачыстага настрою прымешваецца трывожнае пачуццё—свежыя ў памяці забастоўкі і мітынгі, якія ўзрушылі Мінск, Салігорск, Оршу, іншыя рэгіёны рэспублікі. Ды і вельмі супярэчлівыя прапановы гучалі ў канцы красавіка: адны настойвалі на арганізацыі ў гэты дзень палітычных маніфестацый, другія заклікалі зусім адмовіцца ад любых масавых акцый. У такім процістаянні крайнасцей своечасова быў пачуты голас прафсаюзаў: вярнуцца да першапачатковых традыцый гэтага дня — выказаць, перш за ўсё, сацыяльна-эканамічныя патрабаванні працоўных, заклікаць іх да міжнароднай салідарнасці. Бо ва ўсім свеце 1 Мая прызнаны днём прафсаюзных дзеянняў, святам рабочых.

Федэрацыя прафсаюзаў рэспублікі, яе савет звярнуліся да ўсіх палітычных партый і рухаў: не выкарыстоўваць Першамай як падставу для палітычнай канфрантацыі, паглыблення расколу ў грамадстве.

Сёння само жыццё пераконвае — у імя грамадзянскага міру і згоды патрэбна аб'яднанне сіл. Вельмі адказны крок у гэтым напрамку зроблены напярэдадні Першамая, калі Прэзідэнт СССР і кіраўнікі дзевяці рэспублік, у тым ліку і нашай Беларусі, падпісалі заяву аб неадкладных мерах па стабілізацыі абстаноўкі ў краіне і пераадоленню крызісу. Падтрымаць іх намаганні, стабілізаваць эканоміку можна толькі сумленнай працай, не трацячы рабочы час на стачкі і мітынгі, арэнай якіх усё часцей становяцца фабрыкі і заводы.

Першамайская маніфестацыя ў Мінску ўсяляе надзею, што такое аб'яднанне магчымае. Сярод таварышаў па цэху, прадпрыемству ў саставе дзевяці вялікіх калон па колькасці раёнаў беларускай сталіцы, ішлі да плошчы Леніна людзі розных перакананняў: і тыя, хто ў красавіцкія дні стаяў ля станка, і тыя, хто мітынгаваў у цэнтры горада. Мабыць, любы з іх гатоў падпісацца пад такімі лозунгамі, якія добра відаць адусюль на плошчы: «Няхай жывуць мір, давер і супрацоўніцтва!», «Аб'яднаем свае намаганні супраць развалу эканомікі!», «Зарплату — не ніжэй за пражытачны мінімум!», «Народныя дэпутаты! Менш слоў, больш справы!». Працоўны Мінск выказвае сваю думку аб няпростай сітуацыі ў краіне і рэспубліцы, аб шляхах выхаду з грамадскага крызісу.

На плошчы маніфестантаў сустракаюць мелодыі. Гэта грыміць медзь аркестра Чырванасцяжнай Беларускай ваеннай акругі.

Цяперашняя маніфестацыя нават знешне моцна адрозніваецца ад прывычных нам дэманстрацый. Ніякай пампезнасці і афіцыяльнасці, дарагой атрыбутыкі, мноства сцягоў і партрэтаў. Зрэшты, скромнасць знешніх праяўленняў святочнасці ніяк не адбілася на настроі тых, хто вырашыў у гэты дзень падтрымаць векавую рабочую традыцыю. На тварах — усмешкі, жанчыны нясуць букецікі чырвоных гваздзікоў. Асабліва задаволены малышы: махаюць флажкамі, запускаюць у неба рознакаляровыя шары, старанна крочаць побач з дарослымі. Што ні гаварыце, але нават дзеля дзетвары варта захаваць традыцыю масавых шэсцяў. Бо не толькі палітыкай былі і застаюцца яны для людзей, а яшчэ і своеасаблівымі «імянінамі сэрца», звонкім святочным акордам у нашым небагатым на радасці жыцці...

Пакуль калоны ідуць да плошчы Леніна, мы паспяваем узяць некалькі кароткіх інтэрв'ю.

— Я па гэтых вуліцах крочу не першы раз, — расказвае начальнік тэхбюро завода імя Вавілава Уладзімір Жалезнякоў. — Здаралася несці лозунгі, у якія сам не вельмі верыў. Бывала, і рублём, і адгулам рабочых на дэманстрацыю заманьвалі. Цяпер усё інакш: хто хацеў, той і прыйшоў. Я палітыкай не займаюся, беспартыйны. Але так разумею: каб жыццё перайначыць на лепшы лад, нам, як нагой на камень пры пад'ёме, трэба аперціся на мінулае. А калі за намі чарната будзе, то і наперадзе святла не ўбачыш.

(Заканчэнне на 2-й стар.).

АПОШНЯЯ ІНФАРМАЦЫЯ АД 18 ДА 18 СУТАК

РАЗ-ВЫДАННЕ, ДВА-ВЫДАННЕ

САЛІГОРСК. (М. Лойка). Днямі кіёскі горада папоўніліся новымі выданнямі—сталі выходзіць адразу дзве новыя газеты —вытворчай гандлёва-рэкламнай фірмы «Оска» і «Салідарнасць»—орган рабочага руху Салігорска і незалежнага прафсаюза гарнякоў Беларусі.

Ці апраўдаюць выданні надзеі выдаўцоў, пакажа час.

МІЖ ПЕРСІДСКАГА ЎЗОРУ...

Нібыта ў іншую эпоху трапляеш, пераступаючы парог Дзяржынскага краязнаўчага музея. Зрэшты, выстаўка, якая працуе тут якраз і прадстаўляе далёкае мінулае, расказвае аб прадметах сялянскай працы, промыслах і рамёствах беларускага народа канца XIX — пачатку XX стагоддзяў.

Немудрагелісты, да гэтага часу трывалы і на дзіва зручны посуд, плецены з лазы, чароту і саломы размешчаны па суседству з вырабамі рамеснікаў-даўбежнікаў. Багаццем фарбаў радуе сялянскае льняное адзенне, прыгожае святочнае і «на кожны дзень». Радужныя паясы і галаўныя ўборы сведчаць аб тым, што ўмелі ў старадаўнасці не толькі працаваць, але і прыгожа, з густам апрануцца і адпачыць у дзень святочны. Аб вельмі цікавых абрадах і звычаях раскажуць прадстаўленыя на выстаўцы дзіўнай прыгажосці пакрывалы і ручнікі. І як тут не ўспомніць словы паэта «І тчэ, забыўшыся рука...»

А магчымасць паглядзець жыхарам раёна ўсю гэту прыгажосць, зробленую рукамі народных умельцаў, прадаставіў Мінскі абласны краязнаўчы музей.

А. ЛЮШКЕВІЧ, кар. БЕЛТА.

ГАЮЧЫ ЛАЗЕР

ГРОДНА. (А. Дук). Новы метад лячэння — лазератэрапія стаў прымяняцца ў паліклініцы вытворчага аб'яднання «Азот».

Гэта самая сучасная апаратура з дзіўнымі магчымасцямі: лазерны прамень разбурае мёртвыя клеткі і ўзнаўляе новыя, паляпшае абмен рэчываў у арганізме, загойвае раны. Вельмі эфектыўны ён таксама пры лячэнні страўнікавых хвароб, у прыватнасці гастрыту, уралагічных і гінекалагічных захворванняў.

КРАМОЛЬНЫ МЯККІ ЗНАК

Таварыства беларускай мовы імя Францыска Скарыны рыхтуецца да свайго II з'езда, які адбудзецца 14—15 чэрвеня ў Мінску. Сярод актывістаў таварыства расце занепакоенасць тым, што Закон аб мовах у БССР у многіх выпадках не выконваецца, а ў праекце новага Саюзнага дагавора статус рускай мовы вызначаны фактычна як мовы дзяржаўнай у СССР, і, такім чынам, беларускай мове пагражае новая небяспека.

Цікава, што ў парадак дня будучага з'езда ўключана пытанне аб шляхах рэфармавання правапісу беларускай мовы.

— Мы не ставім мэтай вярнуць граматыку ў той стан, у якім яна была да 1933 года, — паведаміў нашаму карэспандэнту старшыня аргкамітэта з'езда ТБМ народны дэпутат БССР Я. Цумараў. — Гэта было б нонсенсам. Мы выступаем за разумную рэформу. У правапіс павінен вярнуцца «рэпрэсіраваны» мяккі знак перад мяккімі зычнымі, ранейшыя нормы напісання «е-я», у шэрагу выпадкаў — раздзяляльны мяккі знак.

Як стала вядома, Савет Міністраў БССР даручыў АН БССР распрацаваць праграму ўдасканалення правапісу беларускай мовы і правесці спецыяльную навукова-практычную канферэнцыю па гэтай тэме. Так што зусім магчыма, што ў хуткім часе падпісчыкі ўбачаць крамольны мяккі знак у назве нашай газеты — «Зьвязда».

НА ЗАВОДЗЕ ЗАДАВОЛЕНЫ, У ШКОЛЕ-ТАКСАМА

ПІНСК. (Ул. Равіцкі). Дзевяноста вучняў 6—9 класаў пінскай сярэдняй школы № 14 нядрэнна зарабляюць прама ў сваіх школьных майстэрнях.

Там яны па заказу завода «Кавальліцмаш», іх шэфскага прадпрыемства, вырабляюць дэталі для мэблі і карабкі для іх упакоўкі. Толькі за апошнія 3 месяцы школьнікі зарабілі 7 тысяч рублёў. Гэта 60 працэнтаў ад заробленай імі сумы, астатнія грошы — 4 тысячы 600 рублёў — папоўнілі школьны бюджэт.

Задаволены і на заводзе. Перадача вытворчасці дробных дэталей у рукі школьнікаў дазволіла вызваліць цэлую брыгаду рабочых, якіх перавялі на больш складаныя ўчасткі. Акрамя таго, шэфы спадзяюцца, што праз некалькі гадоў многія вучні пяройдуць са школьнага цэха ў цэхі заводскія.

СТОП-ФАКТ ● СТОП-ФАКТ ● СТОП-ФАКТ ●

КАБ ЦЭНЫ «Ў КОСМАС» НЕ ЛЯЦЕЛІ

ЛЯХАВІЧЫ. (В. Малькоў). Каля 100 тысяч бляшанак тушонкі вырабіў сёлета кансервавы цэх калгаса «Новае жыццё». Але працуе прадпрыемства са значнымі перабоямі. Для далейшай яго работы патрэбны штодня да паўтары тоны мяса ў забойнай вазе. Паступае ж звычайна не больш двухсот кілаграмаў. У асноўным — з ферм калгаса.

Тутэйшыя калгаснікі лічаць за лепшае везці вырашчаную жывёлу ў райцэнтр або хоць за трыдзевяць зямель, толькі не прадаваць гаспадарцы. І вязуць. Прычым, на калгасным транспарце. Разгадка простая — кансервавы цэх закупляе жывёлу па 3.20 за кілаграм жывой вагі. Знізілі тут закупачную цану з мэтай самай дабрачыннай: каб канчатковая прадукцыя не палохала пакупнікоў «касмічнымі» цэнамі. А атрымалася: калгас сам сябе адлупцаваў. Каб закупляць жывёлу для забою па высокай цане, а прадаваць тушонку і вэнджаныя вырабы — па таннай, гаспадарцы патрэбны датацыі. Але куды толькі Вікенцій Ждановіч, старшыня калгаса, не звяртаўся, усюды атрымаў ад варот паварот. Дзіўна, мясцовая нарыхтоўчая кантора датацый на закупку жывёлы атрымлівае з рэспубліканскага бюджэту, а калгас — нібы наўмысна, ставіцца ў няроўныя ўмовы. Хто ж у канчатковым выніку пройграе? Усё тыя ж спажыўцы.

Каб не перабоі з сыравінай, кансервавы цэх даў бы ў 5—7 разоў прадукцыі больш, чым зараз.

Да гэтага застаецца дадаць, што ў кастрычніку 1990 года было пісьмо Мінфіна БССР, Белаграпрамбанка і Белкаапсаюза «Аб кампенсацыі рознічных і закупачных цэн». 8 студзеня 1991 г. адпаведная тэлеграма Мінфіна і Белкаапсаюза БССР прадоўжыла дзеянне гэтага пісьма на нявызначаны тэрмін. На першы квартал гэтага года райнарыхткантора атрымала на датацыі 534.339 рублёў і 83 капейкі.

Указ Прэзідэнта Саюза Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік

Аб прысваенні ганаровага звання «Заслужаны работнік прамысловасці СССР» тав. ВЫСОЦКАМУ М. С.

За вялікі асабісты ўклад у распрацоўку і ўкараненне ў вытворчасць прынцыпова новай высокаэфектыўнай аўтамабільнай тэхнікі прысвоіць галоўнаму канструктару Беларускага аб'яднання па вытворчасці вялікагрузных аўтамабіляў імя 60-годдзя Вялікага Кастрычніка Міністэрства аўтамабільнага і сельскагаспадарчага машынабудавання СССР **Высоцкаму** Міхаілу Сцяпанавічу ганаровае званне «Заслужаны работнік прамысловасці СССР».

Прэзідэнт Саюза Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік М. ГАРБАЧОЎ.

Масква, Крэмль.
30 красавіка 1991 г.

ЧАС ПАДПІСАННЯ У ДРУК: ПА ГРАФІКУ 21.05, НУМАР ПАДПІСАНЫ У 21.05.

ВЯСНА НАДЗЕЙ І ЧАКАННЯЎ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.).

Так, сёлетні Першамай абышоўся без пераможных рэляцый. Краіна ў крызісе — аб чым тут рапартаваць? І ўсё ж у святочны дзень давайце разам з намеснікам старшыні гарвыканкома Аляксандрам Сасноўскім успомнім аб тым, што ў нашым жыцці за апошні час было добрага.

У мікрараёне «Уручча» адкрываецца выдатны міжшкольны басейн. У горадзе цяпер чатыры нацыянальныя гімназіі, ёсць беларускі ліцэй, колькасць дзяцей, якія вучацца на роднай мове, за год павялічылася ў некалькі разоў. У сёмай клініцы рыхтуецца да здачы самы сучасны дзіцячы цэнтр, прыняла першых наведвальнікаў паліклініка ў Шабанах. У мінулым годзе новыя кватэры атрымалі 18 тысяч чалавек. Словам, узяты яшчэ ў першыя гады перабудовы курс на прыярытэтнасць сацыяльных праграм вытрымліваецца, дае свае вынікі. Але далейшае пагаршэнне спраў у эканоміцы можа перакрэсліць усе нашы добрыя пачынанні.

Прыгожа выглядае калона мінскай швейнай фірмы «Мілавіца», у якую з гэтага года пераўтворана вядомае ў краіне высокай якасцю сваёй прадукцыі ВА «Камсамолка». Калектыву, звыш дзевяноста працэнтаў якога складаюць жанчыны, сёння ёсць чым ганарыцца. З планам чатырох месяцаў прадпрыемства справілася на 106 працэнтаў. І гэта пры тым, што цяжка прыходзілася з сыравінай, падводзілі пастаўшчыкі. Аднак свае абавязацельствы фірма выканала дакладна. Партнёры атрымалі яе прадукцыю ў тэрмін і выдатнай якасці.

На пытанне карэспандэнта, чаму ж не заявіць аб сваіх поспехах транспарантамі, намеснік старшыні прафкома «Мілавіцы» Лідзія Клапкова адказала:

— Мы без гучных слоў і заклікаў працуем, як сумленне падказвае. Цяжкі час перажывае сёння краіна, і дапамагчы ёй мы можам толькі карпатлівай працай. Гэта, вядома, не значыць, што жанчыны пасіўныя, не адстойваюць свае правы. У забастоўках калектыў не ўдзельнічаў, хоць патрабаванні рабочых нам блізкія і мы іх падтрымліваем. Праўда, лічым за лепшае дзейнічаць у рамках законнасці і працаваць.

Сярод маніфестантаў вылучаюцца сваімі лозунгамі працаўнікі Мінскага гадзіннікавага завода — «Прафсаюзы! Змагайцеся за паляпшэнне ўмоў працы і жыцця!», «Правы чалавека — пад абарону закона!». І хоць сярод прадпрыемстваў Першамайскага раёна гадзіншчыкі, бадай, працуюць стабільней за іншых — звыш плана чатырох месяцаў выпушчана больш як 150 тысяч хранометраў, — забастовачная хваля закранула і іх. Людзі пратэставалі супраць зніжэння ўзроўню жыцця. Але сёння яны выйшлі на гарадскія вуліцы, каб выказаць салідарнасць з тымі, хто заклікае да грамадзянскай згоды, яднання і працы.

Над калонай Першамайскага раёна, які адкрывае святочную маніфестацыю ў беларускай сталіцы, — сцяг горада-героя Мінска. Упершыню ў калонах маніфестантаў ідуць па плошчы Леніна кіраўнікі рэспублікі і горада. Разам з рабочымі — першы намеснік Старшыні Вярхоўнага Савета БССР С. Шушкевіч, Старшыня Савета Міністраў рэспублікі В. Кебіч, першы сакратар ЦК КПБ А. Малафееў, народныя дэпутаты СССР і БССР, кіраўнікі Федэрацыі прафсаюзаў Беларусі. Працоўных вітаюць генеральны консул Рэспублікі Польшча ў Мінску Т. Мысьлік і генеральны консул Рэспублікі Балгарыі ў Мінску С. Фердаў.

Са святочных калон да помніка У. І. Леніну падыходзяць рабочыя, ускладаюць букеты чырвоных гваздзікоў і цюльпанаў. Веснавы вецер калыша флагі і транспаранты. Гучаць над плошчай узмоцненыя дынамікамі прывітанні працоўным калектывам Мінска.

Танальнасць сённяшняга шэсця, бадай, адна — толькі адзінства і стваральная праца змогуць забяспечыць сацыяльны прагрэс, дабрабыт цяперашняга і будучага пакаленняў, абнаўленне і працвітанне Айчыны...

Рэпартаж з плошчы Леніна вялі спецыяльныя карэспандэнты БЕЛТА: Валянціна МЕНШЫКАВА, Юрый БЕХЦЕРАЎ, Уладзімір ГЛОД, Аляксандр КРЫЖАНОЎСКІ.

Мінск. Плошча Леніна 1 Мая 1991 года.

Фота М. Амельчанкі і Я. Пясецкага.

БРЭСТ

Без прывычных транспарантаў і рапартаў прайшло цяпер першамайскае шэсце і ў горадзе над Бугам. Святочную атмасферу стваралі кветкі, гірлянды, рознакаляровыя шары, маладая зеляніна дрэў, нешматлікія лозунгі. Апошнія, бадай, як нельга лепш адлюстроўвалі складаную палітычную і эканамічную сітуацыю. Яны заклікалі да грамадзянскай згоды, салідарнасці, адказнасці і вытрымкі.

— Перакананы, што добрую векавую традыцыю бацькоў і дзядоў мы павінны абавязкова захаваць, — гаворыць рабочы Брэсцкага вытворчага аб'яднання сродкаў вылічальнай тэхнікі Леанід Карпінскі. — Бо галоўныя майскія лозунгі аб міры і працы — гэта тое, што дае веру ў добрыя перамены.

Прычын для нездаволенасці і суму нямала сёння і ў брастаўчан. Эканамічныя цяжкасці, неймаверна высокія рознічныя цэны, якія прывялі да абвастрэння сацыяльных праблем, нікольні не садзейнічаюць добраму настрою. І ўсё ж нават у гэтай вельмі цяжкай абстаноўцы ў першым квартале горад здолеў выканаць усе дагаворныя пастаўкі, пацвердзіўшы рэпутацыю надзейнага партнёра, а ўвесь прырост аб'ёмаў вытворчасці атрыманы выключна за кошт росту прадукцыйнасці працы.

...Скарацечны бег часу. Святочнае шэсце, якое адкрылі шарэнгі ветэранаў вайны і працы, завяршыла калона сем'яў ваеннаслужачых Брэсцкага гарнізона. Яны таксама выказалі сваю падтрымку згодзе і міру, адзінай Савецкай Арміі.

Першамайскае свята шэсцямі, мітынгамі, маёўкамі было адзначана ў большасці гарадоў і райцэнтраў вобласці.

ВІЦЕБСК

Кароткім мітынгам і нешматлікай у параўнанні з мінулымі гадамі дэманстрацыяй адзначылі жыхары Віцебска дзень Першамая. Сціплае ўбранне вуліц і калон — сведчанне таго, што святкаванне Міжнароднага дня салідарнасці працоўных праходзіць у цяжкі для краіны і рэспублікі час. Аб гэтым гаварылі і прамоўцы.

— У цяперашняй святочнай мелодыі ёсць і тэма трывогі, — сказала намеснік старшыні аблсаўпрофа Зоя Крот. — Трывогі за становішча ў эканоміцы, сацыяльнай сферы. Галоўнае — што трэба зрабіць, каб выйсці з крызісу? Адказ, на мой погляд, просты — патрэбна нястомная праца. Сённяшняе свята праходзіць пад знакам салідарнасці тых, хто жадае добра працаваць, каб добра жыць. Іменна за такую салідарнасць прафсаюзы. Забастоўкі — небяспечная, разбуральная зброя. Калі такую «салідарнасць» праявяць сяляне, то рабочыя застануцца без хлеба...

Літаральна паўгадзіны занялі мітынг і дэманстрацыя. І, бадай, думку большасці выказаў рабочы аднаго з віцебскіх прадпрыемстваў Віктар Карпюк:

— Няма, на жаль, задавальнення ад сёлетняга свята. Усё прайшло больш чым сціпла...

ГРОДНА

Адразу пасля дэманстрацыі эпіцэнтр свята з вуліц і плошчаў горада перамясціўся ў парк культуры і адпачынку. Тут адбылося народнае гулянне.

На сцэне, упрыгожанай карцінай з відам маляўнічага Нёмана, змяняючы адзін аднаго, выступалі народны фальклорны калектыў «Гарадніца», вакальна-інструментальны ансамбль «Тайм», салісты народнага ансамбля песні і танца «Нёман». У шматгадзіннай канцэртнай праграме прынялі ўдзел духавы аркестр гарнізоннага Дома афіцэраў, лаўрэаты Усесаюзнага і рэспубліканскага конкурсаў культарганізатараў, самадзейныя артысты сярэдняй школы № 1...

Тут жа адбыўся своеасаблівы марафон, сродкі ад якога пойдуць на дабрачынныя мэты.

Мнагалюдна было ў гэты святочны дзень і ў лесапаркавай зоне «Пышкі», якая размешчана недалёка ад абласнога цэнтра. З разнастайнай культурнай праграмай выступілі папулярныя ў горадзе народныя танцавальныя ансамблі «Вянок» і «Праліца», узорны харэаграфічны ансамбль танца «Крынічка», мастацкія калектывы палацаў культуры хімікаў, тэкстыльшчыкаў, прадзільна-ніткачнага аб'яднання. Паказаная імі канцэртная праграма заняла звыш чатырох гадзін, а былі яшчэ і гандлёвы кірмаш, і гульні, і спартыўныя спаборніцтвы...

Масавае народнае гулянне ў горадзе над Нёманам працягвалася да позняга вечара.

ГОМЕЛЬ

Калоны, якія прайшлі на плошчы Леніна ў цэнтры горада, на гэты раз не вызначаліся сваёй шматлікасцю. Адна з прычын — моцны дождж, маніфестанты вымушаны былі схавацца пад раскрытымі парасонамі.

Разам з калонамі дэманстрантаў на плошчу прыйшлі кіраўнікі вобласці і горада. Побач з імі ішлі пасівелыя ветэраны — яны адкрывалі святочнае шэсце. Добры настрой ствараў аркестр музычнага вучылішча імя Н. Ф. Сакалоўскага.

Не відаць прывычных транспарантаў і рапартаў. Гэта і зразумела — палітычная і эканамічная абстаноўка складаная, ва ўсіх на памяці страшны дзень Чарнобыля, пяцігоддзе якога было зусім нядаўна. І ўсё ж на многіх тварах усмешкі. Такая ўжо натура ў чалавека — яму заўсёды хочацца спадзявацца на лепшае.

МАГІЛЁЎ

Без традыцыйных працоўных рапартаў выйшлі на галоўную плошчу горада, якая носіць імя Леніна, рабочыя Магілёва. Нямногім калектывам удалося стрымаць падзенне эканомікі. У Магілёве, як і ва ўсёй вобласці, з пачатку года зніжаны аб'ёмы выпушчанай прамысловай прадукцыі, скарочаны вытворчасць і закупкі малака і мяса. У выніку толькі за першы квартал мясцовы бюджэт не далічыўся звыш 110 мільёнаў рублёў. Да гэтых страт у красавіку дабавіліся і забастовачныя выдаткі. Салідарнасць з мінскім стачкомам калектыву ліфтабудаўнічага завода абышлася ў адзін мільён пяцьдзесят тысяч рублёў страт.

Таму на першамайскім мітынгу, які арганізаваў савет аб'яднанняў прафсаюзаў вобласці, прагучаў заклік да ўсіх грамадскіх арганізацый, да ўсіх працоўных: знайсці шляхі згоды, праявіць мудрасць і працавітасць, спыніць разбуральныя працэсы, якія вядуць да катастрофы. Ад імя ўдзельнікаў мітынгу прыняты зварот да ўсіх працоўных вобласці. У ім выкладзены патрабаванні да Вярхоўнага Савета БССР і ўрада рэспублікі па комплекснай рэформе заработнай платы, перагляду ўзроўню пражытачнага мінімуму, прыняццю дадатковых мер сацыяльнай абароненасці малазабяспечанай катэгорыі насельніцтва, абмежаванню прымянення дагаворных і свабодных цэн.

Пасля мітынгу адбылося шэсце працоўных раёнаў па галоўнай плошчы. Вечарам прайшлі масавыя гулянні, выступленні калектываў мастацкай самадзейнасці.

Паведамленні аб святкаванні Першамая ў абласных цэнтрах рэспублікі падрыхтавалі карэспандэнты БЕЛТА Іван КУКСА, Сяргей НІКАНОРАЎ, Канстанцін БАЛАТЭВІЧ, Мікалай НАЗАРОВІЧ і карэспандэнт газеты «Гомельскія ведамасці» Марыя ШЫМАНОЎСКАЯ.

Пастанова Савета Міністраў Беларускай ССР ад 30 красавіка 1991 года № 170 г. Мінск

Аб неадкладных мерах па стабілізацыі эканомікі аграпрамысловага комплексу рэспублікі

Савет Міністраў Беларускай ССР адзначае, што сацыяльна-эканамічная абстаноўка ў аграпрамысловым комплексе рэспублікі надзвычай абвастрылася і набывае крытычны характар. Адбываецца скарачэнне аб'ёмаў вытворчасці і закупак сельскагаспадарчай сыравіны і прадуктаў харчавання, зрываецца выкананне сацыяльных праграм. У большасці калгасаў і саўгасаў крайне пагоршылася фінансавае становішча, нарастаюць цяжкасці ў матэрыяльна-тэхнічным забеспячэнні сельскагаспадарчай вытворчасці.

Ва ўмовах разбалансаванасці эканомікі, разрыву гаспадарчых сувязей многія прамысловыя прадпрыемствы, выкарыстоўваючы сваё манапольнае становішча, узвінчваюць цэны на пастаўляемую прадукцыю, дыктуюць кабальныя ўмовы, займаюцца вымаганнем, спекулююць на бязвыхадным становішчы вёскі, патрабуючы неэквівалентнага натуральнага абмену, чым яшчэ больш аслабляюць і без таго падарваную аснову развіцця сельскай гаспадаркі.

Прымаючы пад увагу асаблівую ролю аграпрамысловага комплексу ў рэалізацыі мер па выхаду народнай гаспадаркі рэспублікі з крызіснага стану і ў мэтах стабілізацыі і прыярытэтнага развіцця яе эканомікі, Савет Міністраў Беларускай ССР **пастанаўляе:**

1. Лічыць неабходным пастаянна забяспечваць парытэтнасць эканамічных узаемаадносін калгасаў, саўгасаў, прадпрыемстваў і арганізацый аграпрамысловага комплексу з прадпрыемствамі іншых галін народнай гаспадаркі.

Міністэрству сельскай гаспадаркі і прадуктаў харчавання БССР, Дзяржэканомплану БССР, Дзяржкамстату БССР сумесна з аблвыканкомамі і Мінскім гарвыканкомам рабіць аператыўны ўлік затрат, звязаных з падаражаннем прамысловай прадукцыі (паслуг), пастаўляемай вёсцы, для іх кампенсацыі.

Прапановы аб парадку кампенсацыі ўказаных затрат унесці ў Савет Міністраў БССР у тыднёвы тэрмін пасля прыняцця адпаведных рашэнняў саюзнымі органамі.

2. Міністэрству фінансаў БССР:

2.1. Штомесячна выплачваць з рэспубліканскага бюджэту калгасам, саўгасам расходы па выплаце кампенсацый у сувязі з павышэннем рознічных цэн (з разліку 60 рублёў у месяц на працуючага);

2.2. Забяспечыць налічэнне падатку на прыбытак з прадпрыемстваў перапрацоўчых галін аграпрамысловага комплексу па ўстаноўленай стаўцы ў размеры 20 працэнтаў;

2.3. Выплачваць прадпрыемствам, якія вырабляюць маргарынавую прадукцыю, а таксама прадпрыемствам мяса-малочнай прамысловасці розніцу паміж сумамі выплачанага і атрыманага падатку з продажаў.

3. Дазволіць Міністэрству сельскай гаспадаркі і прадуктаў харчавання БССР выкарыстаць сродкі, атрыманыя ад перавышэння аптовых цэн на мясную і малочную прадукцыю, рэалізуемую саюзным спажыўцам, на вырашэнне першачарговых агульнагаліновых мерапрыемстваў. Разбраніраваць рэшткі сродкаў фондаў эканамічнага стымулявання саўгасаў і іншых прадпрыемстваў аграпрамысловага комплексу.

4. Вызваліць калгасы, саўгасы, сельскагаспадарчыя кааператывы ад выплаты падатку з абароту за прадукцыю падсобных промыслаў і плацяжоў у бюджэт з прыбытку, а па цэхах, якія вырабляюць пладова-ягадныя віны, — ад выплаты плацяжоў у бюджэт з прыбытку.

5. Нацыянальнаму банку БССР, Беларускаму рэспубліканскаму банку Аграпрамбанка СССР, Міністэрству фінансаў БССР у месячны тэрмін адшукаць магчымасць павелічэння крэдытных рэсурсаў для калгасаў, саўгасаў і іншых прадпрыемстваў аграпрамысловага комплексу. Унесці прапанову ў Савет Міністраў БССР аб устанаўленні дыферэнцыраваных працэнтных ставак за крэдытныя рэсурсы, якія забяспечваюць ільготнае выдзяленне гэтых рэсурсаў для аграпрамысловага комплексу.

6. Міністэрству хлебапрадуктаў БССР у першым паўгоддзі 1991 г. адпускаць калгасам, саўгасам і іншым сельскагаспадарчым прадпрыемствам камбікармы за прынятае ў іх па абмену збожжа ўраджаю 1990 года па новых аптовых цэнах без падатку з абароту са скідкай у размеры 20 працэнтаў. У двухтыднёвы тэрмін кампенсаваць гаспадаркам пераплачаныя імі сумы за камбікармы, выпрацаваныя з давальніцкага збожжа.

Міністэрству фінансаў БССР вызначыць крыніцы кампенсацыі Міністэрству хлебапрадуктаў БССР расходаў, звязаных з ажыццяўленнем указаных мер.

7. Выдзеліць у 1991 годзе для патрэб аграпрамысловага комплексу матэрыяльна-тэхнічныя рэсурсы з рэспубліканскага фонду стабілізацыі рынку ў аб'ёмах згодна з дадаткам.

8. Міністэрствам і ведамствам БССР, аблвыканкомам і Мінскаму гарвыканкому да 1 ліпеня 1991 г. арганізаваць заключэнне прамысловымі прадпрыемствамі і арганізацыямі з сельскагаспадарчымі прадпрыемствамі на ўзаемавыгаднай аснове дагавораў аб кааперaванні іх матэрыяльных, працоўных і фінансавых рэсурсаў для ажыццяўлення будаўніцтва жывёлагадоўчых ферм, цяпліц, сховішчаў і іншых аб'ектаў, маючы на ўвазе атрыманую за кошт гэтага сельскагаспадарчую прадукцыю выкарыстоўваць для паляпшэння грамадскага харчавання і продажу рабочым і служачым.

Выканкомам мясцовых Саветаў народных дэпутатаў у тыднёвы тэрмін разгледзець пытанні выдзялення ў адпаведнасці з распараджэннем Савета Міністраў БССР ад 16 красавіка 1991 г. № 182Р працоўным калектывам прадпрыемстваў, устаноў і арганізацый падшэфнымі гаспадаркамі зямельных участкаў для вырошчвання бульбы і агародніны.

9. Лічыць мэтазгодным прадаставіць Камітэту па зямельнай рэформе і землеўпарадкаванню пры Савеце Міністраў БССР і яго органам на месцах на час правядзення зямельнай рэформы надзвычайныя паўнамоцтвы па забіранню невыкарыстоўваемых і нерацыянальна выкарыстоўваемых зямель ва ўсіх землеўладальнікаў і землекарыстальнікаў і выдзяленню іх грамадзянам для вядзення асабістай падсобнай гаспадаркі, індывідуальнага садаводства і агародніцтва, а таксама кааператывам грамадзян для калектыўнага садаводства і агародніцтва.

Камітэту па зямельнай рэформе і землеўпарадкаванню пры Савеце Міністраў БССР, Міністэрству юстыцыі БССР сумесна з Міністэрствам сельскай гаспадаркі і прадуктаў харчавання БССР, Міністэрствам лясной гаспадаркі БССР і іншымі зацікаўленымі ў двухмесячны тэрмін унесці ў Савет Міністраў БССР праект Закона Беларускай ССР па гэтаму пытанню.

10. Міністэрству сельскай гаспадаркі і прадуктаў харчавання БССР, Міністэрству воднай гаспадаркі і аднаўлення зямель БССР, Міністэрству хлебапрадуктаў БССР, Міністэрству лясной гаспадаркі БССР, Белсельбуду, спецыялізаванаму будаўнічаму аб'яднанню «Палессеводбуд», аблвыканкомам перагледзець праграмы капітальнага будаўніцтва ў калгасах, саўгасах і на іншых прадпрыемствах аграпрамысловага комплексу на 1991 год і праекты гэтых праграм на 1992 год, маючы на ўвазе накіраваць сродкі і рэсурсы з падраднага на гаспадарчы спосаб будаўніцтва. Закансерваваць пачынаемыя і пераходныя будоўлі вытворчага прызначэння, якія маюць нізкі ўзровень будаўнічай гатоўнасці, і перш за ўсё жывёлагадоўчыя комплексы і новыя саўгасы на меліяраваных землях, а выслабаненыя рэсурсы накіраваць на пускавыя будоўлі, уводзімыя ў дзеянне магутнасці, а таксама на рэканструкцыю і тэхнічнае пераўзбраенне дзеючых прадпрыемстваў.

11. Дзяржэканомплану БССР, Міністэрству сельскай гаспадаркі і прадуктаў харчавання БССР, Міністэрству хлебапрадуктаў БССР, Дзяржснабу БССР сумесна з аблвыканкомамі і Мінскім гарвыканкомам прааналізаваць выкананне заданняў па выпуску абсталявання для захоўвання і перапрацоўкі сельскагаспадарчай прадукцыі і выпрацаваць меры па ліквідацыі адставання ў гэтай справе, а таксама па своечасоваму ўводу ў дзеянне аб'ектаў перапрацоўчых галін аграпрамысловага комплексу.

12. Міністэрству сельскай гаспадаркі і прадуктаў харчавання БССР, Дзяржэканомплану БССР і аблвыканкомам сумесна з Міністэрствам фінансаў БССР разгледзець пытанні, звязаныя з упарадкаваннем цэн на бульбу для прамысловай перапрацоўкі і на вырабляемую з яе прадукцыю.

13. Міністэрству гандлю БССР, Белкаапсаюзу і аблвыканкомам яшчэ раз разгледзець размеркаванне таварных рэсурсаў з тым, каб гарантаваць аднолькавы ўзровень забеспячэння гарадскога і сельскага насельніцтва прамысловымі і харчовымі таварамі.

Аб прынятых мерах у месячны тэрмін праінфармаваць Савет Міністраў БССР.

14. Дзяржснабу БССР, Дзяржаўнаму камітэту БССР па прамысловасці і міжгаліновых вытворчасцях, Дзяржэканомплану БССР, Міністэрству сельскай гаспадаркі і прадуктаў харчавання БССР, Міністэрству прамысловасці будаўнічых матэрыялаў БССР, канцэрну «Беллеспром» разгледзець пытанне аб забеспячэнні прадпрыемстваў перапрацоўчых галін аграпрамысловага комплексу тарай і тараўпаковачнымі матэрыяламі і адпаведныя прапановы ўнесці ў Савет Міністраў БССР.

15. Для вырашэння найбольш важных праблем развіцця аграпрамысловага комплексу прызнаць неабходным стварыць на перыяд пераходу да рынку адзіны валютны фонд аграпрамысловага комплексу з прыцягненнем не менш як 10 працэнтаў інвалютных сродкаў прамысловых прадпрыемстваў і арганізацый, размешчаных на тэрыторыі рэспублікі, маючы на ўвазе змяншэнне валютных адлічэнняў у саюзны фонд.

Дзяржаўнаму камітэту БССР па знешніх эканамічных сувязях і Дзяржэканомплану БССР унесці да 1 чэрвеня 1991 г. у Савет Міністраў БССР прапановы па данаму пытанню.

16. Міністэрству сельскай гаспадаркі і прадуктаў харчавання БССР, аблвыканкомам:

16.1. Актывізаваць пераход калгасаў, саўгасаў і іншых дзяржаўных сельскагаспадарчых прадпрыемстваў на прынцыпы акцыянернай дзейнасці. Устанавіць, што адносіны паміж вытворчымі кааператывамі, арэнднымі падраздзяленнямі, сялянскімі гаспадаркамі, якія дзейнічаюць у рамках калгаса, саўгаса, будуюцца на ўзаемавыгадных эканамічных умовах;

16.2. Прыняць меры па павелічэнню долі натуральнай аплаты ўсім работнікам, якія ўдзельнічаюць у сельскагаспадарчай вытворчасці, як важнейшага стымулюючага фактару ва ўмовах павышэння цэн і спаду, што намеціўся ў вытворчасці прадуктаў харчавання.

17. Дзяржэканомплану БССР і Міністэрству фінансаў БССР прадстаўляць у Савет Міністраў БССР прапановы аб прыцягненні да адміністрацыйнай адказнасці кіраўнікоў прадпрыемстваў і арганізацый і прымяненні да прадпрыемстваў, што карыстаюцца манапольным становішчам, эканамічных санкцый за перавышэнне цэн і праяўлены дыктат у адносінах да сельскага таваравытворцы.

Прадпрыемствам і аб'яднанням рэспублікі, якія выпускаюць машыны, абсталяванне і іншыя матэрыяльна-тэхнічныя сродкі для аграпрамысловага комплексу, забяспечыць рэалізацыю гэтых сродкаў па гадавых фондах сельскім спажыўцам у першым паўгоддзі бягучага года.

Савет Міністраў Беларускай ССР лічыць, што прымаемыя меры па вывяду эканомікі аграпрамысловага комплексу з крызіснага стану дазволяць забяспечыць безумоўнае выкананне ўстаноўленага на 1991 год дзяржаўнага заказу на пастаўку сельскагаспадарчай прадукцыі і сыравіны.

Старшыня Савета Міністраў Беларускай ССР В. КЕБІЧ.

Кіраўнік спраў Савета Міністраў Беларускай ССР М. КАЎКО.

ДАДАТАК ДА ПАСТАНОВЫ САВЕТА МІНІСТРАЎ БССР

АБ НЕАДКЛАДНЫХ МЕРАХ ПА СТАБІЛІЗАЦЫІ ЭКАНОМІКІ АГРАПРАМЫСЛОВАГА КОМПЛЕКСУ

Аб'ёмы выдзялення матэрыяльна-тэхнічных рэсурсаў аграпрамысловаму комплексу з рэспубліканскага фонду стабілізацыі рынку ў 1991 годзе

	Адзінка вымярэння	Колькасць
Аўтамабілі БелАЗ	штук	3
Аўтамабілі МАЗ	»	700
Трактары МТЗ	»	2.400
Электрарухавікі	тыс. штук	20
Скрэперы	штук	50
Пракат чорных металаў	тыс. тон	7
Шыны для грузавых аўтамабіляў	тыс. штук	15
Шыны для легкавых аўтамабіляў	»	17
Лакафарбавая прадукцыя	тон	1.100
Бензін аўтамабільны	тыс. тон	63,2
Паліва дызельнае	»	54,25
Радыёпрыёмныя прыборы	тыс. штук	5
Матацыклы	»	6
Халадзільнікі і маразільнікі	»	0,6
Паркет	тыс. кв. метраў	3
Кардон каробачны	тон	175

Заўвага. Выдзеленыя матэрыяльна-тэхнічныя рэсурсы накіроўваюцца строга для выкарыстання ў якасці дадатковай крыніцы стымулявання павелічэння вытворчасці вострадэфіцытнай прадукцыі вытворча-тэхнічнага прызначэння, а таксама продажу іх за межы рэспублікі і ў зарубежныя краіны для набыцця звыш выдзеленых лімітаў і заключаных дагавораў вельмі неабходных народнай гаспадарцы сыравіны, матэрыялаў, гатовых вырабаў, прадуктаў харчавання.

Кіраўнік спраў Савета Міністраў Беларускай ССР М. КАЎКО.

АПОШНЯЯ ІНФАРМАЦЫЯ АД 18 ДА 18 СУТАК

МІНСК

ЗЯМЛЯ ДЛЯ ГАСПАДАРОЎ

КРЫЧАЎ. (А. Балдоўскі). Гарачая пара надышла для сельскіх Саветаў Крычаўшчыны — рашэннем райвыканкома, згодна з Указам Прэзідэнта СССР у іх распараджэнне перададзена 1.142 гектары зямлі мясцовых гаспадарак. Такім чынам быў сфарміраваны спецыяльны зямельны фонд, у састаў якога ўвайшло: 901 гектар ворнай зямлі, 214 — сенажацяў і пашавых угоддзяў, а таксама 27 гектараў ніўдобіцы. Безумоўна, гэта не самыя ўрадлівыя ўчасткі. Яны выкарыстоўваліся гаспадаркамі раней неэфектыўна і нерацыянальна, таму жадаючым стаць фермерамі або арандатарамі прыйдзецца шмат папрацаваць, каб зямля пачала даваць добры ўраджай.

Здольным гэта зрабіць ёсць. Напрыклад, у Лабковіцкі сельскі Савет падалі заявы чацвёра мужчын, якія выказалі жаданне атрымаць зямлю. Амаль усе прэтэндэнты навіта на сваёй зямлі. Патрэбнасці ў зямлі розныя: адзін лічыць дастатковым гектарны надзел, а другому і з дзесяцю справіцца пад сілу. Адкорм буйной рагатай жывёлы — такую спецыялізацыю абралі для сябе фермеры.

Бяруць зямлю і гарадскія прадпрыемствы і арганізацыі. Завод гумавых вырабаў ужо падаў заяўку на 20 гектараў для ўласнай падсобнай гаспадаркі і калектыўнага агародніцтва, 7 гектараў выдзелена райпарпрамтэхніка.

ВЫГАДНАЕ СУПРАЦОЎНІЦТВА

ГРОДНА. Тут нядаўна дзён знаходзілася дэлегацыя з Міндэна, ФРГ, на чале з мэрам горада доктарам Эрвінам Нірманам. У састаў дэлегацыі ўваходзілі прадстаўнікі інтэлігенцыі, грамадскай арганізацыі «Тыдзень свету».

У гарсавеце прайшла дзелавая сустрэча з членамі нямецкай дэлегацыі. Доктар Нірман адзначыў, што прадстаўнікі арганізацыі «Тыдзень свету» і настаўнікі мясцовай школы ўжо раней ладзілі кантакты. Было выказана пажаданне заключыць дагавор аб партнёрстве паміж Міндэнам і Гродна. Зараз дэлегацыя прыехала з дзелавымі намерамі. Многія фірмы ФРГ хацелі б мець сваіх прадстаўнікоў у Гродне.

Міндэн знаходзіцца недалёка ад Гановера, насельніцтва — амаль 90 тысяч жыхароў. Развіта машынабудаванне, электронная і харчовая прамысловасці.

АМЕРЫКАНЦЫ НА БРЭСТЧЫНЕ

БРЭСТ. (М. Панасюк). Два тыдні працавала ў вышэйшых навучальных установах, а таксама сярэдніх школах, гімназіі і ліцэі абласнога цэнтра сям'я са штата Вашынгтон Тэадорас і Вольга Райс.

Вольга Трафімаўна, у прыватнасці, прысутнічала на занятках англійскай мовы ў Брэсцкім педінстытуце імя А. С. Пушкіна, рабіла іх дэталёвы разбор, выступала з лекцыямі.

У Кобрыне амерыканская госця азнаёмілася з арганізацыяй навучання ў вучылішчы мастацкіх промыслаў, а таксама малым бізнесам на яго базе.

Як высветлілася, бацькі Вольгі Трафімаўны родам з-пад Жабінкі, у 1929 годзе яны выехалі за акіян. Там, у Чыкага, і нарадзілася дачка, якая атрымала выдатную адукацыю і шмат гадоў працавала ў адной з пачатковых школ ЗША. Яе муж — архітэктар па спецыяльнасці. Гэта ўжо трэці прыезд Вольгі Трафімаўны Райс у родныя мясціны бацькоў.

ФОТАФАКТ

На зямлі Беларусі сустрэлі адзін аднаго в'етнамскі юнак Дык Сан і дзяўчына Мінь Нгует. Прыехалі яны сюды атрымаць прафесію, папрацаваць. Адзін — на «Гомсельмашы», другая — швачкай на фабрыцы «Камінтарн». І як бы ні склаўся іх далейшы лёс, беларускі горад Гомель стане для іх незабыўным. Тут да іх прыйшло каханне. Тут яны стварылі сваю сям'ю.

Фота С. ХАЛАДЗІЛІНА. (БЕЛТА).

КВАТЭРА ЦІ ПАДСТАНЦЫЯ?

ГОМЕЛЬ. (У. Перніхаў). Нешта неверагоднае пачало рабіцца ў канцы мая ў кватэры Аляксандра Рубанава. Усе металічныя прадметы раптоўна пачалі «біцца» токам. Варта дакрануцца да іх індыкатарам, як успыхвае лямпачка. Калі гэта напружанне доўгі час не знімаеш, адчуваецца ўдар электратокам.

Паходжанне гэтай незразумелай з'явы не змагла растлумачыць навет брыгада электрыкаў. У пошуках прычыны яны абсцотвалі кватэру, аднак металічныя прадметы ўсё роўна «білі».

Гаспадары пазванілі ў політэхнічны інстытут, але і спецыялісты толькі развялі рукамі. Сёння жартуюць: у вас кватэра ці падстанцыя? А напружанне не знікае.

ТРЫ ГАСПАДАРЫ Ў ФІРМЫ

БАБРУЙСК. (В. Зіноўскі). Загадаў доўга жыць магілёўскі абласны цэнтр «АўтаВАЗсабслугоўванне». А на яго месцы ўтварылася акцыянернае таварыства «Бярэзіна-Лада».

Ад такой перамены ў выйгрышы ўсе: і аўтаматары, і рабочыя станцыі, дзе арганізацыя не толькі захавала, але і значна ўмацавала свае сувязі з калектывам Волжскага аўтамабільнага завода, які стаў адным з гаспадароў фірмы. Пастаўкі дэталей цяпер узраслі. І гэта немалаважна.

Другім уласнікам фірмы стаў гарвыканком. Трэцяя частка акцый належыць калектыву фірмы. Усяго ж уставны фонд фірмы склаў пакуль 140 тысяч рублёў. Акрамя традыцыйных паслуг, звязаных з рамонтам, «Бярэзіна-Лада» ..., — заявіў дырэктар таварыства Ю. Жулеў.

Выпуск падрыхтавалі І. КАРНЕЯ, А. СЛАНЕЎСКІ, С. СУЛКОЎСКІ, А. КОКТЫШ.
Нашы тэлефоны: 32-44-02, 32-60-13, 32-31-98.

У люстэрку грамадскай думкі

У канцы красавіка сектарам вывучэння грамадскай думкі ЦК КПБ праведзена апытанне насельніцтва Беларусі аб адносінах да падзей, якія адбываюцца ў рэспубліцы, да выступленняў стачачных камітэтаў і іх патрабаванняў. У ім прыняло ўдзел каля тысячы жыхароў Мінска, Мінскай, Гомельскай і Гродзенскай абласцей (у іх ліку рабочых—38,6 працэнта, сялян—10,6, ІТР і служачых—37,8, пенсіянераў—6,2, студэнтаў і навучэнцаў—6,8 працэнта).

Апытанне выявіла крайне негатыўныя адносіны людзей да рэформы цэн у цяперашнім яе выглядзе. Аб гэтым заявілі 88,3 працэнта апытаных. Толькі 5,3 працэнта падтрымліваюць рашэнне саюзнага ўрада па гэтым пытанні. ... — 39,3 працэнта, станоўчыя—37,8.

... 24,2—станоўчыя, 12,7 — ... 33,0 працэнта апытаных выказаліся за адстаўку беларускага ўрада, 33,9—за роспуск Вярхоўнага Савета Беларускай ССР, 34,9—за нечарговыя выбары ў Вярхоўны Савет рэспублікі, 30,6—за нацыяналізацыю ўласнасці грамадскіх арганізацый, 35,0—за вывад партыйных камітэтаў за межы прадпрыемстваў. Даныя лічбы гавораць аб тым, што палітычныя патрабаванні стачачных камітэтаў падтрымліваюцца далёка не ўсім народам Беларусі, як сцвярджаюць некаторыя лідэры БНФ і рабочага саюза.

Другі блок пытанняў быў прысвечаны ацэнцы намаганняў беларускага ўрада і Вярхоўнага Савета БССР, накіраваных на вывад рэспублікі з крызісу. 21,8 працэнта апытаных ... 49,4—як адмоўную. ... 18,7 і 51,4. ...

Рэспандэнтам было прапанавана ўказаць канкрэтныя меры, неабходныя для стабілізацыі абстаноўкі ў Беларусі. У многіх анкетах было адзначана, што ўсе праблемы неабходна вырашаць толькі канстытуцыйным шляхам, а не пры дапамозе забастовак, якія вядуць да далейшага пагаршэння эканамічнага становішча, зніжэння ўзроўню жыцця і падштурхоўваюць рэспубліку ў бездань.

...

І ўсё ж галоўная думка, так ці інакш выказаная ў большасці анкет, заключаецца ў тым, што толькі грамадзянская згода, дысцыпліна, добрасумленная праца на ўсіх узроўнях, нястомныя намаганні ўсіх дапамогуць вывесці краіну з крызісу.

І. КАТЛЯРОЎ, доктар сацыялагічных навук. (БЕЛТА).

Месяц з Моцартам

У апошні дзень красавіка завяршыўся фестываль мастацтваў «Мінская вясна». Цэлы месяц філарманічныя залы беларускай сталіцы былі напоўнены музыкай вялікага Амадэуса, і толькі пад заслону Моцарт уступіў месца сучасным кампазітарам. У канцэрце «Музычныя прынашэнні Моцарту» прагучалі творы беларускіх аўтараў — канцэртштык «Сумнае прывітанне Моцарту» Сяргея Бельцюкова і варыяцыі до мажор на тэму Моцарта Алега Залетнева.

Ды і ўвесь фестываль стаў для беларускіх аматараў музыкі адкрыццём, сустрэчай са знакамітым незнаёмцам. Разам з вядомымі творамі Моцарта прагучалі і «Каранацыйная месса», опера «Выкраданне з сераля», рад камерных твораў і канцэртаў, якія не выконваліся раней у рэспубліцы. Але не толькі прэм'еры і жанравая разнастайнасць фестывальнай афішы прыцягвалі ўвагу слухачоў. У Мінск прыехалі многія выдатныя музыканты. ... Лео Крэмер, ... ансамбль «Салісты Ленінграда», ... камерны аркестр Літоўскай нацыянальнай філармоніі.

— Увесь месяц мы працавалі як еўрапейская філармонія: цудоўная музыка, выдатныя выканаўцы, перапоўненыя залы, — гаворыць мастацкі кіраўнік Беларускай дзяржаўнай філармоніі Юрый Гільдзюк. — Дагэтуль не было такога свята ў нашым горадзе. І фінансавыя справы ўдалося паправіць. ...

... Мяркуем, што ў найбліжэйшых планах — Расіні, Пракоф'еў. Думаю, што ... будзе ... там зорка Амадэуса.

В. КУКЛОЎ, кар. БЕЛТА.

Мінск.

Уручэнне ўзнагарод

30 красавіка ў зале пасяджэнняў Прэзідыума Вярхоўнага Савета БССР групе беларускіх мастакоў, настаўнікаў, урачоў, пісьменнікаў, вучоных, артыстаў уручаны дзяржаўныя ўзнагароды Беларускай ССР.

Ганаровае званне «Народны артыст Беларускай ССР» прысвоена актрысе Беларускага дзяржаўнага акадэмічнага тэатра імя Янкі Купалы Г. Арловай. Нагрудныя знакі і пасведчанні да ганаровага звання «Народны мастак Беларускай ССР» уручаны мастакам А. Кішчанку, ..., В. Шаранговічу. Дзяржаўнай узнагароды БССР яны ўдастоены за вялікі ўклад у развіццё беларускага выяўленчага мастацтва. Ганаровыя званні заслужаных работнікаў Беларускай ССР прысвоены таксама групе вучоных, спецыялістаў, дзеячаў мастацтва і культуры, праваахоўных органаў.

За выдатныя дасягненні ў справе нацыянальнага адраджэння, прапагандзе культурнай спадчыны беларускага народа медалём Францыска Скарыны ўзнагароджаны пісьменнікі А. Лужанін-Карпаў (Максім Лужанін), Я. Скрыган, рад іншых работнікаў літаратуры, навукі і культуры.

За высокія дасягненні ў працы і актыўны ўдзел у грамадскім жыцці рэспублікі групе прадстаўнікоў навукі і культуры ўручаны Ганаровыя Граматы і Граматы Прэзідыума Вярхоўнага Савета БССР.

Узнагароды ўручыў і цёпла павіншаваў узнагароджаных першы намеснік Старшыні Вярхоўнага Савета Беларускай ССР С. Шушкевіч.

Лаўрэаты журналісцкіх прэмій

МІНСК. (А. Мясніко). Выканкам Рады Саюза журналістаў Беларусі зацвердзіў рашэнне пастаянна дзеючага Камітэта па прэміях за 1990 год.

У гэтым годзе прэміі прысуджаюцца па асобных напрамках і раздзелах журналісцкай творчасці, а ў цэлым — за найбольш адметныя працы, якія мелі значны грамадскі рэзананс, ...

Лаўрэатамі прэміі Саюза журналістаў БССР сталі: ... Аляксандр Акулік ...

Лаўрэатамі прэміі Саюза ... «Зорька» ... «Віцебскага рабочага» ...

Вызначана таксама лепшая першасная арганізацыя творчага саюза. ... «АЖУР».

Дэпутацкая група «Саюз» — адна з самых уплывовых фракцый у вышэйшым органе дзяржаўнай улады нашай краіны, яе ініцыятывы агульнавядомы, прыхільнікі «Саюза» складаюць касцяк большасці рэспубліканскіх парламентаў. Мы звязаліся па тэлефоне з адным з лідэраў групы, народным дэпутатам СССР палкоўнікам М. С. ПЕТРУШЭНКАМ і папрасілі адказаць на шэраг пытанняў.

Госць «Звязды» палкоўнік М. С. ПЕТРУШЭНКА:

«З КПСС ДЭЗЕРЦІРАВАЦЬ НЕ ЗБІРАЮСЯ»

— Мікалай Самёнавіч, забастоўкі ... нанеслі эканоміцы СССР урон, які вылічаецца мільярдамі рублёў. Для нашай і без таго разбалансаванай эканомікі — ледзь не накаўт. Якія адносіны групы «Саюз» да патрабаванняў шахцёраў? Дзе выйсце з тупіка?

— ...

— Хваля забастовак пракацілася і па Беларусі. Вашы адносіны да іх?

— ...

— У шэрагу рэспублік групу патрабаванні спешны фінансаванне Узброеных Сіл...

— Мы ведаем пра гэта. ...

— ...

— Быцце думка, што ўзброеныя ...

— ...

— Вы ўжо гаворыце заўвагу аб тэрыторыях, то самы час успомніць аб Курылах...

— ...

— Вас называюць адным з тых, хто «дапамог» пайсці ў адстаўку Шэварднадзе...

— ...

— Група «Саюз» аб'ядноўвае ...

Гутарыў А. ТАМКОВІЧ.

Аляксандр КАПУСЦІН

ПАЛІТЫКІ

ГУМАРЭСКА

Служачы дзяржстраха Гаўрыла Давыдзюк гаварыў суседу па кватэры вадзіцелю тралейбуса Станіславу Радчанку:

— От мы з табой столькі гадоў дзяжым разам, а ці ведаеш ты маю душу? ...

...

— Дзякуй і ...!

З трывогай сачыў за падзеямі ў Мядзельскім раёне. Чаму так здарылася? Зноў жа з-за нашага разгільдзяйства. Добра, што ваенныя актыўна падключыліся да гэтай работы. Дзякуй ім. Хацелася б, каб «Звязда» расказала падрабязна пра падзеі тых дзён, таму што газеты вельмі мала пісалі пра гэта.

Н. АЛЯХНОВІЧ.

г. Мінск.

Па слядах адной, не зусім святочнай падзеі

Любімы горад можа спаць спакойна

Паведамленне аб аварыі на трубаправодзе ў Мядзельскім раёне ў рэспубліцы прайшло амаль незаўважаным — Мінск баставаў. Іменна да яго былі прыкаваны погляды людзей. Усе спахапіліся, калі пайшлі чуткі, што чатыры тысячы кубічных метраў саляркі, якія трапілі ў раку Сервеч, накіраваліся ў Вілейскае вадасховішча і пагражаюць пакінуць паўтарамільённы горад без пітной вады.

Чуткі ў хуткім часе пацвердзіліся. Першымі забілі трывогу мясцовыя ўлады, высветліўшы, што сваімі сіламі тут не справіцца. Зводкі Белгідрамета станавіліся ўсё больш пагражальнымі. Экстранна была склікана Камісія па надзвычайных сітуацыях пры Савеце Міністраў БССР. Першы намеснік старшыні камісіі генерал-лейтэнант А. Панамароў— начальнік Штаба грамадзянскай абароны БССР, коратка далажыўшы абстаноўку (ён напярэдадні пабываў на месцы аварыі), прапанаваў неадкладна пачаць работы.

Многія, даведаўшыся аб гэтым, з палёгкай уздыхнулі: за справу ж узяўся спецыяліст высокага класа. Ранейшая пасада Анатоля Аляксандравіча —начальнік інжынерных войск акругі. Ваяваў у Афганістане. Удастоены чатырох савецкіх і двух афганскіх баявых ордэнаў. Людзі былі ўпэўнены: ён зробіць усё магчымае, каб любімы горад мог спаць спакойна. Але ў першыя дні аварыі абстаноўка не давала падстаў для аптымізму. Аб тым, як разгортваліся падзеі і што ім папярэднічала, і расказвае генерал-лейтэнант **А. Панамароў:**

— Некалькі слоў аб паходжанні рукатворнага фантана, які з'явіўся ля вёскі Няверы васемнаццатага красавіка. Як вы здагадваецеся, новым радовішчам нафты тут і не пахла. У наяўнасці іншае — злачынная неахайнасць людзей, якім даверана адказная работа. Праўда, вінаватыя не толькі аператары, якія рэзка ўзнялі ціск у трубаправодзе, але і сувязісты, пашкодзіўшыя трубу пры пракладцы чарговага кабелю. Ракавы збег акалічнасцей «падарыў» рэспубліцы аварыю, страты ад якой прыйдзецца яшчэ доўга падлічваць.

— Анатоль Аляксандравіч, мяркуючы па журналу ўліку надзвычайных сітуацый, заведзенаму ў штабе ГА, трывожных паведамленняў у першыя дні было значна больш, чым добрых вестак.

— На жаль, інакш і быць не магло. Першымі за справу ўзяліся так званыя невайсковыя фарміраванні, а, прасцей кажучы, зборныя каманды, выдзеленыя мясцовымі арганізацыямі. Людзі стараліся, але без дакладных навыкаў і вопыту тут рабіць няма чаго. Адбілася і адсутнасць неабходнай тэхнікі. А яшчэ паказала свой вясенні нораў рака Сервеч — моцная плынь зводзіла на нішто ўсе намаганні людзей.

Вось і пайшлі трывожныя званкі з Міністэрства аховы здароўя БССР, абласнога камітэта па экалогіі, Вілейскага гаркома КПБ. Просьба была адна — прыняць дзейсныя меры, каб не дапусціць забруджвання Вілейскага вадасховішча — адной з крыніц пітной вады Мінска.

— І якое было прынята рашэнне?

— Улічваючы абстаноўку, мы вырашылі заручыцца падтрымкай камандуючага Беларускай ваеннай акругай. Народны дэпутат СССР генерал-палкоўнік А. Кастэнка адразу ж аддаў неабходныя распараджэнні аб выдзяленні людзей і тэхнікі. Праз некалькі гадзін усё было на месцы аварыі. Атрыманае падмацаванне мела вялікую падрыхтоўку, што адразу ж адбілася на выніках работы. Напрыклад, пантанеры за нейкія дзве гадзіны навялі пяцідзесяціметровы мост праз Сервеч ля вёскі Людвінова, дзе пачалася ўстаноўка пастак для нафтапрадуктаў. Ля Крывічаў падначаленыя падпалкоўніка В. Маседжука ў многіх месцах перагарадзілі раку металічнымі бонамі і сталі спальваць дызпаліва, якое накапілася. Ля вёскі Малышкі была збудавана дамба з рэгулюемым донным пропускам вады, якая выключала пападанне саляркі ў вусце ракі і вадасховішча.

— Словам, пагроза водазабеспячэнню сталіцы рэспублікі нібыта мінавала...

— Так, хоць пробы вады на першым часе былі далёкімі ад жаданага. Гэта гаварыла аб тым, што трэба працягваць устаноўку агароджы і пастак, больш актыўна адпампоўваць дызпаліва з каналаў і лагчын, шукаць дасканалыя спосабы выдалення нафтапрадуктаў з рачной вады. Спальваючы іх, мы ўсё ж наносілі ўрон экалогіі.

Думаю, што даўно настаў час расстацца з дзедаўскімі спосабамі — яны малаэфектыўныя. Навука сёння прапануе нямала цікавых распрацовак, абароненых аўтарскімі пасведчаннямі і даўно апрабаваных на практыцы. Напрыклад, цудоўны сродак ачышчэння вадаёмаў ад нафтапрадуктаў — тарфяная сушонка, якую лёгка вырабіць у балоцістай Беларусі. Вельмі добра зарэкамендаваў сябе і метад мікрабіялагічнага акіслення кампанентаў нафты з выкарыстаннем прэпарата «Пуцідойл».

Упэўнены, усё гэта з часам з'явіцца і ў нашым арсенале. Доказ таму — сумесная работа з Акадэміяй навук БССР па ліквідацыі аварыі.

— Напэўна, такія адносіны ў Вас склаліся не толькі з вучонымі?

— Вось як у жыцці атрымліваецца... Пакуль ў краіне, рэспубліцы ціха і спакойна — многія лаюць нашу армію на чым свет стаіць. Здарыцца бяда — гатовы на руках насіць, толькі выручы. І, нягледзячы на горыч і крыўды, мы ідзём на дапамогу людзям. Што ж датычыць адносін асоб розных рангаў, то ў такія моманты ўсё ідзе як след. Напрыклад, добрыя чалавечыя адносіны склаліся ў мяне са старшынёй Мінскага аблвыканкома Альфонсам Ільічом Цішкевічам і старшынёй Мядзельскага райвыканкома Іосіфам Францавічам Тарасенкам — людзьмі энергічнымі, дзейнымі, настойлівымі.

— Значыць, Савецкая ўлада не падвяла. А як жа спрацавалі Вашы падначаленыя — афіцэры штаба грамадзянскай абароны?

— Тут таксама парадак. У састаў аператыўнай групы, якая кіравала работамі па ліквідацыі вынікаў аварыі, увайшлі самыя вопытныя і кампетэнтныя афіцэры. Гэта палкоўнікі В. Емяльянаў, І. Іваненка, В. Скачкоў, Ю. Сівакоў, падпалкоўнік А. Маслаў, маёр В. Сітнікаў і многія іншыя. Дзякуючы іх намаганням і самаадданасці многіх воінскіх калектываў нам удалося прадухіліць бяду. Цяпер з упэўненасцю можна сказаць: пагроза водазабеспячэнню Мінска знята поўнасцю.

— І апошняе пытанне. Якія ўрокі атрымалі Вы — начальнік штаба ГА БССР — з гэтай аварыі?

— Першае, што мы абмеркавалі на пасяджэнні ў Саўміне—гэта стан трубаправодаў у рэспубліцы і мерапрыемствы па іх ахове. Пасля гэтага адбылася сур'ёзная размова з начальнікамі штабоў грамадзянскай абароны абласцей і гарадоў з нагоды якасці падрыхтоўкі невоенізаваных фарміраванняў — людзей трэба вучыць таму, што неабходна ведаць у экстрэмальных сітуацыях. І, нарэшце, больш пільна паглядзелі на саміх сябе. Вывад? Сіл у нас пакуль што малавата. І яшчэ. Усе аварыйна-выратавальныя падраздзяленні павінны падпарадкоўвацца толькі штабам грамадзянскай абароны, каб быць заўсёды гатовымі да неадкладных дзеянняў. Урокі Чарнобыля і Спітака забываць мы не маем права.

Гутарку вёў падпалкоўнік В. ПІНЧУК.

Далікатэс— «украдзенае мяса»

З народнай кухні

«Магу вам прапанаваць «клефтыка», — часта можна пачуць у рэстаранах і тавернах на Кіпры.

І вось перад вамі на талерцы невялікія, велічынёй з яблык кавалкі мяса з прыемным пахам. Нож, бадай, і не спатрэбіцца. Варта націснуць на кавалачак мяса відэльцам, і ён пачынае расслойвацца. А ўжо калі кладзеш яго ў рот, яно проста растае.

Рэцэпт прыгатавання такога далікатэсу просты.

...Было гэта ў XVI—XIX стагоддзях, у часы барацьбы грэкаў супраць турэцкіх заваёўнікаў. Арытолям (грэчаскім партызанам), загнаным у горы, даводзілася з вялікімі цяжкасцямі здабываць ежу. Адной з магчымасцей былі начныя вылазкі, калі ўдавалася ўкрасці з якога-небудзь табуна аднаго-двух баранчыкаў. Гатаваць мяса на адкрытым агні было справай небяспечнай. Дым ад агню і апетытныя пахі ад кавалкаў крадзенай бараніны, якія круціліся на шампурах, маглі наклікаць бяду.

Цяжкасці разбудзілі кемлівасць. Партызаны сталі рабіць у зямлі невялікія паглыбленні, на дно якіх укладвалі дровы. Мяса загортвалася ў вінаградныя лісты і ўкладвалася ў вогнішча. Дровы падпальваліся, а яма засыпалася зямлёю. Марудная гарэнне дроў без дастатковага доступу кіслароду стварала тую неабходную тэмпературу, пры якой на працягу 8—10 гадзін мяса ператваралася ў далікатэс.

У перакладзе з грэчаскай «клефтыка» азначае «крадзенае». Так і павялося. Прыгатаванае партызанскім спосабам мяса стала называцца «клефтыка».

Мінулі гады. Распалася Асманская імперыя, прыйшла свабода і... застаўся рэцэпт прыгатавання «крадзенага» мяса.

Натуральна, сучасныя грэчаскія кулінары рыхтуюць «клефтыка» ў адкрытую. Бяруць вялікі гліняны або керамічны сасуд літраў на 100, умазваюць яго гарызантальна ў будаўнічы раствор. Пасля таго як у сасудзе прагараць дровы (паляць іх на працягу паўтары-двух гадзін), туды змяшчаюць кавалкі бараніны або ялавічыны, загорнутыя ў фальгу. Гарлавіну сасуда закрываюць і замазваюць глінай. Пакідаюць «цуда-печку» на 8—10 гадзін. Пасля раскансервацыі вам пададуць духмяную таючую ў роце страву.

Яна трывала ўвайшла ў кіпрскую нацыянальную кухню. Амаль каля кожнага дома можна ўбачыць печку для «клефтыка». У дні ўрачыстасцей у ёй весела шугае полымя, награючы яе чэрава для чарговых порцый мяса.

М. МАШКОЎ, кар. ТАСС.

Наступны нумар газеты «Звязда» выйдзе ў нядзелю 5 мая г. г.

«РЫТМ» — ДЛЯ ЎСІХ. Кожны вучань мінскай сярэдняй школы № 20, які захапляецца бальнымі танцамі, мае магчымасць стаць членам клуба «Рытм». Гэта творчае аб'яднанне дзейнічае пад апекай рэспубліканскага цэнтра эстэтычнага выхавання дзяцей. Юныя аматары танца ахвотна выступаюць у школьных канцэртах, прымаюць удзел у дабрачынных мерапрыемствах.

НА ЗДЫМКАХ: рэпетыруе «Рытм»; члены клуба трэцякласнікі Сяргей ВАСЕКІН і Марына МІХАЙЛАВА.

Фота Я. ПЯСЕЦКАГА.

Сярод прапаноў чытачоў рубрыкі «ВАША ЗДАРОЎЕ» ёсць і такое. Чаму б газеце не пазнаёміць хворых людзей з метадам лячэння ўсесаюзнай славутасці, народнай лекаркі з Растоўскай вобласці Н. А. Сямёнавай! Кажуць, да яе шмат гадоў паломніцтва з усёй краіны.

На жаль, арганізаваць хоць бы завочную сустрэчу з Н. Сямёнавай газета не мае магчымасці. А вось пазнаёміць з яе парадамі хворых — калі ласка. Тым больш, што яны былі ўжо ў савецкай прэсе.

ПАРАДЫ ПРЫГАВОРАНАГА, ЯКІ ВЫРАТАВАЎСЯ САМ

ВАША ЗДАРОЎЕ

Н. А. Сямёнава цяжка хварэла. У 39 гадоў урачы прызналі яе асуджанай, «распісаўшыся» ў сваім бяссіллі. А праз тры гады яна бегла марафон Свету. Вылечыла сябе сама. Потым дапамагла і цяпер дапамагае вельмі многім. Яна гаворыць: «Я не лячу. Толькі вучу людзей не перашкаджаць свайму арганізму гарманічна ўзаемадзейнічаць з навакольным асяроддзем. Калі пры гэтым людзі ў лічаныя тыдні пазбаўляюцца ад бранхіту, халецысцыту, поліартрыту, калітаў, гастрытаў, панкрэатыту, адэномы прастаты, у асобных выпадках — цукровага дыябету, цырозу печані — гэта не мая заслуга. Людзі зразумелі, як дапамагчы арганізму стаць на ногі. А ён — сама пераканалася — заўсёды стане, нават з паўжывога стану».

Вось у кароткім выкладанні сістэма раздзельнага харчавання і ачышчэння арганізма, прапанаваная Н. А. Сямёнавай.

Раздзельнае харчаванне, укаранёнае разам з паэтапным ачышчэннем арганізма ад шлакаў — гэта шлях вяртання цела да жыцця па законах Прыроды. Страваванне, як складаны біяхімічны працэс, пры раздзельным харчаванні адбываецца ў страўнікава-кішэчным тракце ва ўмовах чыстых і з найменшымі затратамі прыродных стрававальных рэактываў — гармонаў, ферментаў, страўнікава-кішэчнага соку. Вядома, што 50 працэнтаў атрымліваемай арганізмам біяэнергіі чалавек затрачвае на зрок, а яшчэ 50 працэнтаў — на ўсю астатнюю жыццядзейнасць. Іменна гэту палавіну і трэба навучыцца правільна выкарыстоўваць. Пры перагрузцы арганізма шлакамі 40 (з 50) працэнтаў ідзе на страванне і абястлушчванне харчовых таксінаў — на так званую «ўнутраную экалогію», а астатнія дзесяць — на рух, на розум, на барацьбу са стрэсамі, з полчышчамі мікробаў. Дзе ж браць рэзервы для паляпшэння здароўя?

Вядома, трэба зменшыць затраты на страванне і па магчымасці выключыць стрававальную і лекавую інтаксікацыю. Вызваляецца вялікая колькасць біяэнергіі для звычайнай і незвычайнай чалавечай жыццядзейнасці. Усе ачышчаныя сістэмы пачынаюць працаваць з меншымі перашкодамі і значна лепш удзельнічаюць у жыццезабеспячэнні арганізма. Я прапаную паэтапнае ачышчэнне з выкарыстаннем раздзельнага харчавання. Вопыт паказаў, што такі падыход забяспечвае найбольшую чысціню арганізма, «унутраную экалогію».

Што чалавек носіць у сабе? Той, хто памірае ад рака, як правіла, носіць у сабе 25—30 кілаграмаў адходаў, а «шлакаадвал» практычна здаровага чалавека складае 8—10 кілаграмаў. І гэты здаравяк адчайна адстойвае сваё святое права на пельмені і ватрушкі. Успомнім словы нашага вялікага суайчынніка В. І. Вярнадскага: «Ні адзін від не можа жыць у ствараемых ім адходах». А мы спрабуем жыць, ды яшчэ і з масіраваным лекавым допінгам.

Раздзельнае харчаванне прадугледжвае падзел бялковага і вугляводнага стала з мінімальным разрывам у 2 гадзіны. Звычайна гэта можа быць і 4, і 6, а іншы раз і больш. Страўнікава-кішэчны тракт з'яўляецца складаным хімічным камбінатам з некалькімі цэхамі-аддзеламі: рот і стрававод, страўнік, 12-персная кішка, тонкі кішэчнік, тоўстая кішка.

Кожны аддзел апрацоўвае ежу толькі яму ўласцівымі рэактывамі, кожны мае сваё хімічнае асяроддзе і адгароджаны ад іншых клапанамі — «запорнай арматурай».

Змяшанне ежы бяздумным майстэрствам кулінараў перашкаджае эфектыўнаму паэтапнаму ператраўліванню, зрывае работу клапанаў. Ствараецца сітуацыя змяшання хімічных рэактываў аддзелаў страўнікава-кішэчнага тракта і перараджэнне слізістай абалонкі страўніка, 12-перснай кішкі, тонкай кішкі. Неператраўленая ежа становіцца прычынай запораў, іншых непаладак страўнікава-кішэчнага тракта. Зрыў у рабоце клапанаў і змяшанне ежы — галоўны біч здароўя чалавека. Ад змешанай ежы ў 12-перснай кішцы адбываецца інфіцыраванне панкрэатычных і жоўцевых пратокаў. Як вынік кішэчнай інтаксікацыі ўзнікаюць гастраэнтэралагічныя і многія іншыя захворванні.

Схема раздзельнага або адэкватна-мэтанакіраванага харчавання даволі кампрамісная. Яна адпрацавана практыкай. І, як паказвае вопыт, нават пры такім раздзяленні прадуктаў харчавання забяспечвае найбольш аптымальны рэжым іх ператраўлівання.

Вопыт паказаў, што за вывучэнне майго метаду, як правіла, бяруцца людзі хворыя, якія страцілі 8—10-разовы рэзерв сістэм арганізма. Іменна для іх і паведамляю дзве, даўно вядомыя ісціны.

ПЕРШАЯ. 100 г булёну ператраўліваецца з затратамі біяэнергіі ў 30 разоў большымі, чым 100 г мяса. Відаць, мяса як прыродны прадукт лепш расшчапляецца іменна ў сваім прыродным выглядзе — з пэўнай дозай растваральных і нерастваральных бялкоў і баластных рэчываў. Булёны не ўключаю ў схему харчавання. І прапаную асвоіць поснае прыгатаванне супоў, баршчоў і іншых першых страў.

ДРУГАЯ. Хворым людзям, незалежна ад стану, прапаную адмовіцца ад малочных прадуктаў наогул. Па-першае, улічыць тэорыю незасваяльнасці малака дарослым чалавекам з-за адсутнасці ў арганізме ферментаў для расшчаплення малочнага цукру і малочнага бялку. Па-другое, цяпер іменна з малаком кароў зямля асабліва актыўна вяртае нам гербіцыды і пестыцыды. Колькасць элементаў, якія атручваюць чалавека, у малацэ перавышае 60. Аднаўляць здароўе трэба пачынаць з выключэння малочных прадуктаў і ачышчэння кішэчніка ад завалаў неператраўленай ежы, якая накопліваецца ў тоўстай кішцы гадамі.

АЧЫШЧЭННЕ КІШЭЧНІКА (КЛІЗМАМІ)

У два літры ахалоджанай вады (кіпячонай) дадаць сталовую лыжку лімоннага соку. Заліць у кружку Эсмарха без наканечніка. Канец трубкі змазаць алеем. Пастава ў час ачышчэння на лакцях і каленях. Дыхаць ротам. Жывот расслаблены. Лепшы час правядзення працэдуры — 5—7 гадзін раніцы, пасля дэфекацыі.

1-ы тыдзень — штодзённа, 2-гі тыдзень — праз дзень, 3-ці тыдзень — праз 2 дні, 4-ты тыдзень — праз 3 дні, на 5-ы і заўсёды — 1 раз у тыдзень.

Многіх хвалюе, ці не вымываецца мікрафлора кішэчніка клізмамі. Вопыт паказвае, што яна паляпшаецца.

Толькі незнаёмы з фізіялогіяй чалавек можа рабіць вывады аб шкодзе ачышчэння тоўстай кішкі і прыгнечанні гніласных мікраарганізмаў сокам лімона. А вось выкарыстанне лекаў сапраўды забівае карысную мікрафлору кішэчніка, насяляе яе небяспечнымі формамі, устойлівымі да лекаў і асабліва да антыбіётыкаў. Гэтыя шкодныя мікраарганізмы жывуць, сілкуючыся нашымі жыццёвымі сокамі, выдзяляюць прадукты сваёй жыццядзейнасці, атручваючы арганізм. Гэта захворванне ў корані парушае абмен рэчываў і называецца дысбактэрыёзам. Вельмі пакутуюць ад яго дзеці. Прычына дысбактэрыёзу ў дзяцей — адыманне ад маці пры нараджэнні, не атрыманне мацярынскага малозіва, позняе першае кармленне грудзьмі. На жаль, гэта і адна з важных прычын масціта маці.

БАРАЦЬБА З ДЫСБАКТЭРЫЁЗАМ

На працягу тыдня-двух раніцай нашча з'ядаць (без нічога) зубок часнаку за гадзіну да яды і ўвечары — праз дзве гадзіны пасля яды. Прыкметай вылячэння будзе знікненне ўспучвання страўніка пасля прыёму ежы. Працэс браджэння ў страўнікава-кішэчным тракце спыніцца.

Ачышчэнне кішэчніка, барацьбу з дысбактэрыёзам і раздзельнае харчаванне трэба пачынаць адначасова. Ачышчаючы кішэчнік, неабходна памятаць, што завалы ў кішцы прывялі да атрафіі мышцаў кішэчніка. Каб дэфекацыя была натуральнай і рэгулярнай, трэба пастаянна мець у рацыёне кашы, хлеб і іншыя збожжавыя. Толькі крупы вотрубных сартоў вернуць вашым кішэчным мышцам сілу. Ніколі не звяртайцеся да слабіцельных. Гэта выклікае разбурэнне слізістай абалонкі кішкі.

АЧЫШЧЭННЕ ПЕЧАНІ

Ачысціўшы кішэчнік ад старых завалаў і пазбавіўшы кроў магутнай кішэчнай інтаксікацыі, можна пачаць ачышчэнне самай галоўнай лабараторыі арганізма — печані. Гэты орган адказны за чысціню крыві. Бадай, адна з найважнейшых задач — пазбавіць кроў ад трупаў эрытрацытаў, якія аджылі 120 дзён, — білірубіну. Менавіта ў парэнхіме печані білірубін павінен быць адфільтраваны і скінуты разам з жоўцю ў 12-персную кішку. Калі печань па прычыне свайго хваравітага стану няздольная ачысціць кроў ад гэтых адходаў, білірубін ідзе з крывёю, канцэнтрацыя яго ў ёй узрастае ў 10 і больш разоў, парушаючы абмен рэчываў. Пры высокай канцэнтрацыі білірубіну ў крыві частка яго выпадае ў печані, прымацоўваючыся, як барадаўкі, да яе сценак.

(Заканчэнне будзе.)

ТЭЛЕБАЧАННЕ

2 мая

Праграма Беларускага тэлебачання

9.00. Дак. фільмы «Прыроды храм нерукатворны», «Ёсць куток на зямлі».
9.40. «Верую ў каханне». Мастацкі фільм.
11.00. «Запрашальны білет». Танцы народаў свету выконвае ўзорны ансамбль «Равеснік».
11.45. Фільм — дзецям. «Мама».
13.10. «Партрэт любімай жанчыны». Дак. фільм.
13.50. Забаўляльна - пазнавальная праграма для дзяцей.
14.40. «Рамэо і Джульета». Спектакль тэатра оперы і балета БССР.
16.50. Запрашаем на вячоркі. Фальклорны ансамбль вёскі Маканавічы Рэчыцкага раёна.
17.55. Футбол. «Дынама» (Мінск) — «Металіст» (Харкаў).
19.50. Панарама.
20.20. «Дзеючыя асобы і...» Фільм-канцэрт.
20.45. Калыханка.
21.00. «Выбірай!», «Сніўся мне сад». Дак. фільмы.
21.50. Крок.

Першая агульнасаюзная праграма

8.00. ТСН.
8.20. Канцэрт Варонежскага рускага народнага хору.
8.55. «Сялянскі статус». Дак. фільм.
10.00. Мастак Ф. Канстанцінаў.
11.05. Мультфільмы «Пінгвіны», «Чароўныя званы».
11.30. Канцэрт Дзяржаўнага сімфанічнага аркестра Міністэрства культуры СССР.
12.00. Фільмы рэжысёра А. Шахмаліевай. «Соф'я Кавалеўская». 1-я серыя.
13.20. «50×50». Музычны дадатак да праграмы «...Да 16 і старэйшым».
14.55. Мультфільм «Ну, пачакай!» Выпускі 1, 2, 3-ці.
15.25. Дак. фільм «Адкрый шкатулку».
15.50. А. Вівальдзі. «Поры года». Музычны фільм (Францыя).
16.30. Мастацкі фільм «Зверабой». 1-я і 2-я серыі.
18.55. Хакей. Чэмпіянат свету. Матч каманд фінальнай групы.
21.00. Час.
21.45. «Шчаслівы выпадак». Сямейная тэлевіктарына.
22.50. «Рандэву на Цвятным, 13». У перапынку **(24.00)** — ТСН.

Другая агульнасаюзная праграма

8.00. Ранішняя гімнастыка.
8.20. «Натхненне». Дак. фільм.
8.30. «Рабі з намі, рабі, як мы, рабі лепш за нас».
9.15. Фільм — дзецям. «Вялікая прыгода». 2-я серыя.
10.35. М. Дзярфаш. «Прачніся і спявай!» Фільм-спектакль.
12.15. «Востраў скарбаў». Мультфільм.
14.05. «Цяпло ад аленяў у тундры». Цыкл «Зямля Еўропы» (Фінляндыя).
14.55. Хакей. Чэмпіянат свету. Матч каманд фінальнай групы.
17.45. Спорт для ўсіх.
18.00. Футбол. «Шахцёр» — «Спартак».
18.50. Мультфільм.
18.55. «Заўтра будзе дзень добры» (Краснаярск).
19.30. «Прэм'ера ў Сасноўцы». Мастацкі фільм.
20.45. Добрай ночы, малышы!
21.00. Час (з сурдаперакладам).
21.45. Мастацкі фільм «Дні Турбіных». 1-я серыя.
23.00. Вертыкаль. «Бярозавыя галасы».

3 мая

Праграма Беларускага тэлебачання

8.45. «Жывыя струны». Фільм-канцэрт.
9.20. «Сказанне аб зямлі сібірскай». Мастацкі фільм.
11.15. Запрашаем у казку. «Філасофскі камень».
12.10. «І будзеш шчаслівы ты». Дак. фільм.
12.30. Ф. Саган. «Загнаны конь». Спектакль Адэскага рускага драматычнага тэатра.
14.30. «Як стаць «зоркай», Мастацкі фільм. 1-я і 2-я серыі.
16.50. Дзівосны свет.
18.10. Рынак. Служба быту падае сігнал «SOS». Перадача 1-я.
18.45. «Ліса, мядзведзь і мужык». Мультфільм.
18.55. Зачытайце маё пісьмо...
19.00. Панарама.
19.30. «Пяшчота». Дак. фільм.
19.45. І Рэспубліканскі конкурс маладых выканаўцаў эстраднай песні.
20.45. Калыханка.
21.00. «Аўтапартрэт. Рудольф Хачатран», «Кузня». Дак. фільмы.
21.45. І Рэспубліканскі конкурс маладых выканаўцаў эстраднай песні. Працяг.
23.15. Рэха дня.

Першая агульнасаюзная праграма

8.00. ТСН.
8.20. Канцэрт удзельнікаў IV Усерасійскага конкурсу выканаўцаў на народных інструментах у Ніжнім Ноўгарадзе.
8.50. А. М. Астроўскі. «Ваўкі і авечкі». Фільм-спектакль.
11.45. «Ранішняя зорка».
12.45. «Соф'я Кавалеўская». Мастацкі фільм. 2-я і 3-я серыі.
15.00. ТСН.
15.15. «Ведзі».
15.45. «Новае пакаленне выбірае...»
17.00. Па старонках амерыканскага кіно. Кінаканцэрт.
17.40. Хвіліны паэзіі.
17.50. Міжнародная панарама.
18.35. Мастацкі фільм «Наш бранянпоезд».
21.00. Час.
21.45. Канцэрт Дзяржаўнага акадэмічнага ансамбля народнага танца Саюза ССР.
22.40. «ВІД» прадстаўляе. У перапынку **(23.55)** — ТСН.

Другая агульнасаюзная праграма

8.00. Ранішняя гімнастыка.
8.15. Спявае Ксенія Георгіядзі.
8.40. «Вяртанне ў Ялец» (Саратаў).
9.05. «Мадам Шурыгіна». Тэленарыс.
9.45. Чэмпіянат ЗША па баскетболу сярод прафесіяналаў НБА.
10.45. «Здароўе» (з сурдаперакладам).
11.15. Відэаканал «Плюс адзінаццаць».
14.45. Тэлепраграма «Сям'я».
15.40. Навукова - папулярны фільм «Культурныя сталіцы Еўропы» (Італія). Фільм 5-ы «Мюнхен».
16.45. Амерыканскі футбол. Першынство сусветнай лігі.
17.45. Мультфільм.
17.55. Футбол. ЦСКА —«Арарат».
20.00. Добрай ночы, малышы!
20.15. «Сустрэча з лепшымі спартсменамі 1990 года».
21.00. Час (з сурдаперакладам).
21.45. «Дні Турбіных». Мастацкі фільм. 2-я і 3-я серыі.

4 мая

Праграма Беларускага тэлебачання

8.45. «Паездкі на старым аўтамабілі». Мастацкі фільм.
10.10. Тэлевізійны дзіцячы дзень. «Мы з Барысам». Праграма Архангельскай студыі тэлебачання.
10.45. «Руская фантазія». Фільм-канцэрт.
11.35. «Бог згоды». Тэленарыс аб эканоміцы Германіі.
12.00. Кінаэкран-91. Май.
13.25. Тэлевізійны дзіцячы дзень. 1. «У нядзелю ў школу». 2. Сем колераў радасці.
14.25. Тэлебізнес-клуб «Партнёр».
15.55. «Прайшло сто гадоў». Фільм-канцэрт.
16.25. Адраджэнне. Культурна-асветніцкая праграма.
17.45. Рынак. Служба быту падае сігнал «SOS». Перадача 2-я.
18.25. «Казка для Наташы», «Дзень загадак», «Малочны Нептун», «Казка пра старое Рэха». Мультфільмы.
19.00. Панарама.
19.30. «Мастак з Кунгура». Дак. фільм.
19.45. «Гара-шоў». Гумарыстычна-музычная перадача.
20.45. Калыханка.
21.00. «Магістраль». Дак. фільм.
21.50. БУМСГ прапануе...
22.05. «Грэшнік». Мастацкі фільм.

Першая агульнасаюзная праграма

8.00. ТСН.
8.20. Рытмічная гімнастыка.
8.50. «Кубік». Мультфільм.
9.00. Раным-рана.
10.00. «На службе Айчыне».
11.00. Ранішняя забаўляльная праграма.
11.30. Клуб падарожнікаў.
13.00. Хакей. Чэмпіянат свету. Матч каманд фінальнай групы. У перапынку **(14.30)** — ТСН.
15.25. Сельская гадзіна.
16.25. Музычны кіёск.
16.55. Хакей. Чэмпіянат свету. Матч каманд фінальнай групы.
19.30. Мастацкі фільм «Ранішняя шаша».
21.00. Час.
21.45. «Зялёны змей». Мультфільм для дарослых.
22.00. Конкурс песні Еўрабачання. У перапынку **(24.00)** — ТСН.

Другая агульнасаюзная праграма

8.00. На зарадку станавіся!
8.15. Канцэрт Літоўскага камернага аркестра. Дырыжор С. Сандэцкіс.
9.05. «Ой, Дніпро, Дніпро!» Цыкл «Зямля трывогі нашай».
10.00. Відэаканал «Садружнасць».
13.30. Відэаканал «Плюс адзінаццаць».
17.00. «Планета».
18.00. Кінасерпанцін. Дубль 1-ы.
19.45. Парламенцкі веснік Расіі.
20.00. Добрай ночы, малышы!
20.15. Кінасерпанцін. Дубль 2-гі.
21.00. Час (з сурдаперакладам).
21.45. Кінасерпанцін. Дубль 3-ці.

РАДЫЁ

3 мая

Апошнія паведамленні: 5.00, 6.00, 8.00, 12.00, 15.00, 16.00, 17.00, 19.00, 20.00, 22.00, 23.00.

6.15—іграе ансамбль «Скамарохі». 7.00—«Свет сёння». Інфармацыйны выпуск. 7.20 — «Добры настрой». Канцэрт. 8.30 — дарослым пра дзяцей. «Малюнкі на класных сценах». Гутарка кандыдата педагагічных навук Т. Казловай. 8.45—музычныя жарты. 9.15 — «Эстрадная мазаіка». Канцэрт. 9.40—вершы А. Вялюгіна. 10.00 — «Жадаю вам...». Канцэрт - віншаванне. 11.00—«Па краінах і кантынентах». 11.30—«У вольную часіну». Музычная праграма з удзелам артыстаў - аматараў. 12.30—Я. Глебаў. Сюіта з балета «Мара». 13.00 — радыёстанцыя «Беларуская маладзёжная». Праграма «Савецкай Арміі салдат». 14.00 — «Бізнес-клуб». Сустрэча дзелавых людзей. 15.15—«Вяртанне да вытокаў». Развучваем беларускую народную песню «З-пад белага каменьчыка». 15.30—міжнародны агляд. 16.15 — «Горн». Праграма для школьнікаў. 16.40 — «Ч-8». Музычны дадатак да перадачы «Актава». 17.15—старадаўнія рамансы выконвае Я. Пятроў. 17.30—«Добрага вам здароўя!» Да Сусветнага дня Чырвонага Крыжа і Чырвонага Паўмесяца. 18.00 — «Музычны аўкцыён». Вядуць перадачу К. Сямёнава і Ю. Сакалоў. 18.30 — канцэрт-мазурка. 18.40—«Ад нашага ўласнага карэспандэнта». 19.30—выступае ансамбль «Сябры». 20.15—вячэрняя казка. 20.25—«Старонкі класічнай музыкі». 22.15 — Л. Бетховен. Уверцюра «Леанора» № 3. Выконвае Вялікі акадэмічны сімфанічны аркестр Дзяржтэлерадыё СССР. Дырыжор У. Федасееў. 22.30 — «Паўгадзіны на ўсё». Гумарыстычная перадача. 23.15 — моладзі пра музычнае мастацтва.

НАДВОР'Е

2 мая

Усход, заход, даўжыня дня: Мінск—6.32, 21.42, 15.10; Віцебск—6.17, 21.36, 15.19; Магілёў—6.21, 21.31, 15.10; Гомель—6.22, 21.25, 15.03; Гродна — 6.46, 21.58, 15.12; Брэст—6.54, 21.51, 14.57.

Сёння ўдзень па рэспубліцы воблачнае з праясненнямі надвор'е, невялікія кароткачасовыя дажджы. Тэмпература паветра ў Віцебску—16—18, Мінску — 14—16, Магілёве—13—15, Гомелі—12—14, Гродна, Брэсце—11 — 13 градусаў цяпла.

У наступныя двое сутак месцамі кароткачасовыя дажджы, магчыма навальніца. Вецер паўднёвы. Тэмпература паветра ўначы 6—11, удзень 14—19 градусаў цяпла.

Л. САНКЕВІЧ, інжынер-сіноптык.

Галоўны рэдактар У. Б. НАРКЕВІЧ.

НАШ АДРАС

220041, гор. Мінск, Ленінскі праспект, 77, рэдакцыя газеты «Звязда».

ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай — 32-51-05, аддзела пісьмаў — 32-04-52; 32-41-92, рэкламы і аб'яў — 32-35-91, навін — 32-60-13.

Ордэна Працоўнага Чырвонага Сцяга друкарня выдавецтва ЦК КП Беларусі.

Тыраж 102.822. Індэкс 63850. Зак. № 86.

Выходзіць 250 разоў на год.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12